

F. t. l. om mellemlange videregående uddannelser

Lovforslag nr. L 186. Fremsat den 2. februar 2000 af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om mellemlange videregående uddannelser

Kapitel 1

Uddannelserne

§ 1. For at sikre et højt fagligt niveau i uddannelserne, for at skabe større sammenhæng mellem uddannelserne, for at fremme udvikling af de eksisterende mellemlange videregående uddannelser og for at fremme etablering af nye uddannelser i takt med samfundsudviklingen og ændrede kompetencekrav fastlægger undervisningsministeren fælles rammer for mellemlange videregående uddannelser. Loven giver mulighed for en professionsbachelorortil, jf. § 7.

§ 2. En mellemlang videregående uddannelse skal for at være omfattet af loven bygge på en gymnasial uddannelse eller bestemte gymnasiale fag. Uddannelsen skal være praksisnær, professionsrettet og erhvervsrettet samt kendetegnet ved at kombinere teori og praktik i et sammenhængende uddannelsesforløb, jf. § 4, stk. 1.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan beslutte, at en mellemlang videregående uddannelse uden praktik kan omfattes af loven.

§ 3. Uddannelserne skal give de studerende inden for de enkelte uddannelsesområder teoretiske og praktiske kvalifikationer på højt fagligt niveau og grundlag for umiddelbar udøvelse af en erhvervsfunktion.

Stk. 2. Uddannelserne skal desuden kunne skabe forudsætninger for videreuddannelse, herunder gennem diplomuddannelser, masteruddannelser og særlige kandidatuddannelser.

Stk. 3. Uddannelserne skal endvidere bidrage til at udvikle de studerendes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

§ 4. Uddannelserne skal udgøre selvstændigt afrundede uddannelsesforløb. Uddannelserne incl. praktik skal tilrettelægges således, at de i almindelighed varer mellem 3 og 4 år som heltidsuddannelser. Uddannelser uden praktik, jf. § 2, stk. 2, skal også i almindelighed vare mellem 3 og 4 år.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om, hvordan uddannelsesaktiviteter på de mellemlange videregående uddannelser måles i overensstemmelse med et meritoverførselssystem.

§ 5. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelserne, herunder om adgang, indskrivning, varighed, praktik og orlov m.v. Ministeren kan fastsætte regler, der sikrer de studerende indflydelse på uddannelsernes tilrettelæggelse på den enkelte institution.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om de studerendes pligt til at deltage i undervisning og i praktik.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte optagelsestest for mellemlange videregående uddannelser.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om kvalitetskontrol, herunder censorinstitutionen.

§ 6. Undervisningsministeren godkender, hvilke uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de enkelte uddannelser.

Stk. 2. Godkendelse efter stk. 1 kan tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for, at ad-

dannelsen gennemføres af institutionen, eller hvis institutionen ikke overholder loven eller regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan på baggrund af en kvalitetsvurdering give en uddannelsesinstitution påbud om opfølgning på kvalitetsvurderingen, herunder fastsætte en frist for påbudets efterlevelse. Hvis institutionen ikke efterkommer påbudet, kan ministeren tilbagekalde institutionens godkendelse til at udbyde uddannelsen.

Kapitel 2

Professionsbachelor

§ 7. Undervisningsministeren træffer afgørelse, om en uddannelse efter denne lov kan godkendes til at give dimittenderne ret til at benævne sig som professionsbachelor. Afgørelsen baseres bl.a. på uddannelsens formål, adgang, indhold, længde og struktur, lærernes kvalifikationer samt uddannelsens professionsbaserings, forskningstilknytning og udviklingsbaserings.

Stk. 2. Uddannelsen skal give de studerende teoretisk indsigt i fag/fagområder og indsigt i, hvordan professionerne og erhvervene anvender teori og metode i praksis. Med baggrund heri skal de studerende på en selvstændig måde kunne beskrive, formulere, analysere og bearbejde problemstillinger med henblik på at udføre erhvervsfunktioner inden for det offentlige og private arbejdsmarked.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om professionsbachelortitlen.

Kapitel 3

Rådgivning

§ 8. Undervisningsministeren nedsætter et råd for de mellemlange videregående uddannelser. Ministeren udpeger formanden og mellem 13 og 21 andre medlemmer med tilknytning til uddannelserne, herunder repræsentation for de studerende på området, og arbejdsmarkedet. 10 af medlemmerne udpeges efter indstilling fra følgende organisationer:

- 1) 2 medlemmer udpeges efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening.
- 2) 1 medlem udpeges efter indstilling fra Amtsrådsforeningen i Danmark.
- 3) 1 medlem udpeges efter indstilling fra Kommunernes Landsforening.

- 4) 1 medlem udpeges efter indstilling fra Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune i forening.
- 5) 3 medlemmer udpeges efter indstilling fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd.
- 6) 1 medlem udpeges efter indstilling fra Akademikernes Centralorganisation.
- 7) 1 medlem udpeges efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark.

Stk. 2. Indstilling og udpegning af medlemmerne sker efter bestemmelserne i lovgivningen om ligestilling mellem kønnene.

Stk. 3. Hvis forslagsstillerne ikke indstiller medlemmer i overensstemmelse med stk. 2, kan ministeren beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer.

Stk. 4. Rådet kan træde i funktion på eget initiativ eller på anmodning fra ministeren.

Stk. 5. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 6. Ministeren stiller sekretariatsbistand til rådighed for rådet.

§ 9. Rådet for de mellemlange videregående uddannelser rådgiver undervisningsministeren om uddannelserne. Rådet udtaler sig om spørgsmål vedrørende uddannelsernes udvikling, herunder sammenhæng med det øvrige uddannelsessystem og vedrørende konsekvenser for uddannelserne af nye eller ændrede kompetencebehov i erhvervslivet samt på det offentlige og private arbejdsmarked.

Kapitel 4

Andre bestemmelser

§ 10. Staten yder ved godkendte uddannelsesinstitutioner, jf. § 6, stk. 1, tilskud til dækning af de direkte undervisningsudgifter fraregnet indtægter ved uddannelsen. Tilskuddet til undervisningsudgifter bestemmes ud fra antal årstudende ved uddannelsen og et gennemsnitligt tilskud pr. årstudende fastlagt i de årlige finanslove.

§ 11. En institutions afgørelser efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af loven, kan påklages til undervisningsministeren, når det gælder retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgang til at klage og kan herunder bestemme, at afgørelser kan indbringes

for en særlig klageinstans, og om klageinstansen i så fald har den endelige administrative afgørelse af sagen, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. En studerendes klage kan dog altid indbringes for ministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Kapitel 5

Ikrafttræden m.v.

§ 12. Loven træder i kraft den 1. juli 2000.

Stk. 2. Godkendelse af en institution til at udbyde en mellemlang videregående uddannelse,

jf. § 6, stk. 1, som er givet før denne lovs ikrafttræden, bevarer sin gyldighed.

§ 13. I lov nr. 290 af 12. maj 1999 om Danmarks Evalueringsinstitut foretages følgende ændring:

1. I *bilag 1* indsættes som *nr. 43*:

»Nr. 43) Lov nr. xx af xxx om mellemlange videregående uddannelser.«

§ 14. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

1. Baggrund for lovforslaget

Forslag til lov om mellemlange videregående uddannelser udgør sammen med forslag til lov om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. og en række andre love (Etablering af sektor for Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er)), forslag til lov om Danmarks Pædagogiske Universitet og forslag til lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne en sammenhængende uddannelsespolitisk indsats på det videregående uddannelsesområde.

Sigtet med lovforslaget om de mellemlange videregående uddannelser er at placere uddannelserne tydeligere i uddannelsesbilledet og skabe mere overskuelighed, konsekvens og sammenhæng i disse uddannelser og i det samlede videregående uddannelsessystem. Lovforslaget og de øvrige lovforslag, der fremsættes samtidig hermed, vil være væsentlige bidrag til en samlet kvalitativ udvikling, herunder en styrkelse af det faglige niveau, for hele det mellemlange videregående uddannelsesfelt.

De mellemlange videregående uddannelser har en meget vigtig funktion som en del af det samlede uddannelsesudbud. Uddannelserne er karakteriseret af et tæt og dynamisk samspil mellem teori og praksis i selve uddannelsesforløbet og skaber dermed kompetencer hos de færdiguddannede, som danner et godt grundlag for en umiddelbar overgang til erhvervs-mæssig beskæftigelse. Hurtig formidling og videreudvikling af teoretisk viden - videnomsætning - er en stor kvalitet for aftagerne af de færdiguddannede og for samfundet i øvrigt.

De mellemlange videregående uddannelser er i dag indholdsmæssigt tilrettelagt til at kvalificere de færdiguddannede til at varetage bestemte professioner. Det skal de også i fremtiden, men uddannelserne skal fremover også give mulighed for mere tværgående perspektiver og sammenhænge, såvel i den enkelte

uddannelse som for hele feltet af mellemlange videregående uddannelser.

Der vil være behov for et varieret udbud af uddannelser, der opfylder aftagernes behov for forskellige medarbejderprofiler og skaber grundlag for hurtig videnomsætning til offentlige og private virksomheder.

Uddannelserne vil fortsat skulle karakteriseres af et pædagogisk metodefællesskab, der bygger på sammenhæng mellem teori og praksis, på udvikling af en videnbaseret praksis og på viden udviklet og anvendt i praksis.

Lovforslaget giver sammen med lovforslaget om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. gode muligheder for at udvikle nye typer af mellemlange videregående uddannelser, der tilgodeser de skiftende behov på arbejdsmarkedet, herunder uddannelser, der retter sig mod det private erhvervsliv.

2. Lovforslagets indhold

Med lovforslaget skabes der en uddannelsesmæssig ramme for uddannelsesniveaet. Uddannelsernes specifikke kvaliteter tydeliggøres, de eksisterende uddannelser får bedre muligheder for at forny sig, og der bliver bedre muligheder for at udvikle nye mellemlange videregående uddannelser, ikke mindst uddannelser, der retter sig mod det private erhvervsliv, f.eks. IT-uddannelser og uddannelser rettet mod servicesektoren.

Lovforslaget om de mellemlange videregående uddannelser indfører desuden en ny titel, professionsbachelor-titlen. Titlen indikerer, at uddannelserne, der tildeles titlen, er på sideordnet niveau med universiteternes bacheloruddannelser, men samtidig adskiller sig fra disse ved større grad af erhvervs- og praksisorientering. Professionsbachelor-titlen er dels et kvalitetsstempel, dels en niveauangivelse af betydning for efter- og videreuddannelse såvel herhjemme som i udlandet.

Det videregående uddannelsessystems evne til at udvikle nye videregående uddannelser i takt med samfundsudviklingen og ændrede kompetencekrav er central i vurderingen af, om det videregående uddan-

nelsessystem er tidssvarende. De institutionelle rammer for uddannelserne er afgørende faktorer for uddannelsernes udviklings- og forandringssevne.

Samtidig med fremsættelse af forslaget til lov om mellemlange videregående uddannelser fremsættes derfor forslag til lov om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. Dette lovforslag skal med et særligt kapitel om etablering af en sektor af Centre for Videregående Uddannelse (CVU) give mulighed for at samle forskellige mellemlange videregående uddannelser inden for samme institutionelle ramme, lette mulighederne for sammenlægning af uddannelsesinstitutioner på tværs af hidtidige fag- og institutionsgrænser samt fremme udviklingen af nye mellemlange videregående uddannelser, herunder nye tværfaglige uddannelser, som tilgodeser arbejdsmarkedets skiftende behov.

De kommende CVU'er vil betyde større uddannelsesmiljøer ved en samling af grund-, efter- og videreuddannelsesmulighederne til og med diplomniveau. CVU'erne vil i kraft af deres størrelse og faglige bredde og dybde fremstå som attraktive samarbejdspartnere for bl.a. universiteternes forskningsmiljøer. Et CVU kan gennem formaliseret samarbejde med bl.a. universiteterne inddrage nye forskningsresultater i uddannelserne og dermed løfte forpligtelsen til »forskningstilknytning«. CVU'ernes forskningstilknytning vil også knytte efter- og videreuddannelsesaktiviteterne til den nyeste forskning.

Med lovforslaget om Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) skabes der et nyt pædagogisk uddannelses- og forskningsmiljø, der vil bidrage til at øge videngrundlaget bag uddannelsesindsatsen gennem grundforskning og samarbejde med uddannelsesinstitutioner generelt og uddannelsesinstitutioner på det pædagogiske uddannelsesområde specifikt. DPU får en særlig forpligtelse til at sikre forskningstilknytningen for CVU'erne, primært CVU'er, der udbyder grunduddannelse samt efter- og videreuddannelse for lærere og pædagoger til og med diplomniveau. Forskningstilknytningen indebærer, at DPU skal styrke CVU-underviserens viden om pædagogik, fagdidaktik, læring og kompetenceudvikling. Forpligtelsen til forskningstilknytning kan bl.a. udmøntes gennem videreuddannelse af CVU-undervisere på DPU og gennem DPU's deltagelse i udviklingsprojekter på CVU'er.

Der vil senere blive fremsat lovforslag om et videreuddannelsessystem for voksne. Dette lovinitiativ vil spille sammen med de kompetenceniveauer og -profiler, der opbygges i det ordinære uddannelsessystem,

og bygge videre på den praksiserfaring, der opbygges i erhvervene.

Samlet vil de nævnte lovforslag bidrage til, at regeringens uddannelsespolitiske målsætning om, at 50 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse, kan opfyldes på en hensigtsmæssig og kvalificeret måde. Universiteterne har allerede givet plads til mange unge. Den udvidelse af kapaciteten, der har fundet sted på universiteterne inden for de seneste 10 år, bør fastholdes, og for visse områder specielt de tekniske og naturvidenskabelige uddannelser - er det ønskeligt at udvide antallet af færdiguddannede. Men målsætningen skal først og fremmest nås ved en forøgelse af antallet af færdiguddannede med korte og mellemlange videregående uddannelser. Universiteterne spiller dog indirekte en stor rolle for realiseringen af 50 pct.-målsætningen ved, at lærerkræfterne i den videregående uddannelsessektor uden for universiteterne i vidt omfang er dimittender fra universiteterne, og ved, at universiteterne videreformidler den nyeste viden til den videregående uddannelsessektor uden for universiteterne.

I forbindelse med gennemførelsen af en lov om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. gives der undervisningsministeren hjemmel til at ophæve eksisterende institutionslove, som også indeholder hjemmel til udbud af forskellige mellemlange videregående uddannelser. I første omgang vil lov om teknika og lov om statens overtagelse af de sociale højskoler i København, Århus, Odense og Esbjerg blive foreslået ophævet. Hjemlen til udbud af uddannelser efter de nævnte love skal fremover findes i lov om mellemlange videregående uddannelser. For så vidt angår lov om handels-højskoler og handelshøjskoleafdelinger vil handels-højskoleafdelingens uddannelser i fremtiden blive omfattet af lovforslaget, jf. bemærkningerne til § 12. Samtidig skal lov om mellemlange videregående uddannelser være uddannelseslov for mellemlange videregående uddannelser, som ikke eksisterer i dag, men som udvikles i takt med, at reformen af de videregående uddannelsers institutionelle struktur slår igennem.

3. Mellemlange videregående uddannelser

Lovforslaget omfatter professions- og erhvervsrettede mellemlange videregående uddannelser under Undervisningsministeriet. Uddannelserne varer i almindelighed mellem 3 og 4 år som heltidsuddannelser. Nedenstående skema viser, hvilke eksisterende uddannelser der er omfattet af lovforslaget:

Fig. 1. Eksisterende mellemlange videregående uddannelser under Undervisningsministeriet

Det pædagogiske uddannelsesområde	Det sundhedsfaglige uddannelsesområde
Folkeskolelærer - 4 år	Sygeplejerske - 3,75 år
Pædagog - 3½ år	Jordemoder - 3 år
Ernærings- og husholdningsøkonom - 3½ år Håndarbejds lærer - 3 år	Ergoterapeut 3 år Fysioterapeut 3 år Radiograf - 3 år Hospitalslaborant - 3½ år
Det socialfaglige uddannelsesområde	
Socialrådgiver - 3 år	
Det tekniske uddannelsesområde	Det merkantile uddannelsesområde
Diplomingeniør - 3½ år	Erhvervsøkonomisk bachelor* - 3 år
Eksportingeniør - 4½ år Business Development Engineer - 4½ år	Erhvervsproglig bachelor* - 3 år
Kommunikations- og medieuddannelsesområdet	
Journalist - 4 år	Grafonom - 3 år

* Handelshøjskoleafdelingernes erhvervsproglige og erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser henregnes i dag til de mellemlange videregående uddannelser. De adskiller sig imidlertid fra de øvrige mellemlange videregående uddannelser ved at være akademiske bacheloruddannelser uden praktik og uden direkte tilknytning til et bestemt erhverv.

Ud over de mellemlange videregående uddannelser, der er nævnt i skemaet, findes der enkelte andre uddannelser, hvis indplacering i den samlede uddannelsesstruktur kan diskuteres. Det drejer sig om bygningskonstruktør-, laborant-, tandplejer- og tegnsprogstolkeuddannelserne.

Af bemærkningerne til lovforslag nr. L 19 af 9. oktober 1997 om korte videregående uddannelser (Folketingstidende 1997-98, Tillæg A, spalte 407) fremgår, at bygningskonstruktøruddannelsens lovgivningsmæssige tilhørsforhold vil blive taget op til nærmere vurdering i forbindelse med lovgivning om de mellemlange videregående uddannelser. I lovforslaget om de mellemlange videregående uddannelser er derfor indsat en bemyndigelse af undervisningsministeren til at beslutte, at en mellemlang videregående uddannelse uden praktik kan omfattes af loven.

Lov om mellemlange videregående uddannelser skal være en fælles ramme for de variationsmuligheder, uddannelserne fortsat skal have. De mellemlange videregående uddannelser spænder over store indbyrdes forskelle, og det er ikke intentionen, at lovforslaget om mellemlange videregående uddannelser skal harmonisere de eksisterende uddannelser.

Der er ligeledes en betydelig variation i det lovgrundlag, som de enkelte eksisterende mellemlange videregående uddannelser udbydes på. I nogle tilfæl-

de udbydes uddannelserne med hjemmel i egentlige uddannelseslove, i andre tilfælde findes hjemlen ikke i egentlige uddannelseslove, men i anden lovgivning.

Læreruuddannelsen, (jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 10. juli 1997), pædagoguddannelsen, (jf. lovbekendtgørelse nr. 796 af 3. september 1996), ernærings- og husholdningsøkonomuddannelsen (jf. lovbekendtgørelse nr. 797 af 3. september 1996) og håndarbejds læreruddannelsen (jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 3. september 1996) er reguleret af egentlige uddannelseslove. Journalistuddannelsen (jf. lov nr. 505 af 12. juni 1996 om Danmarks Journalisthøjskole), ingeniøruddannelserne (jf. lovbekendtgørelse nr. 673 af 29. juli 1992), erhvervsproglige bacheloruddannelser og erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser (jf. lovbekendtgørelse nr. 864 af 27. september 1996 og lovbekendtgørelse nr. 334 af 27. maj 1993) er reguleret ved bekendtgørelser med hjemmel i institutionslove.

Sygeplejerskeuddannelsen (jf. lovbekendtgørelse nr. 759 af 14. november 1990), jordemoderuddannelsen (jf. lov nr. 671 af 13. december 1978 om jordemødre) og ergo- og fysioterapeutuddannelserne (jf. lovbekendtgørelse nr. 631 af 30. august 1991) er reguleret ved bekendtgørelser med hjemmel i professionslove, dvs. respektive autorisationslove hørende under Sundhedsministeriet.

Socialrådgiveruddannelsen er reguleret ved en bekendtgørelse, der er hjemlet i lov om statens overtagelse af de sociale højskoler i København, Århus, Odense og Esbjerg (jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 29. juli 1992). Hospitalslaborantuddannelsen er reguleret ved en bekendtgørelse, der er hjemlet i lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., og radiografuddan-

nelsen er hjemlet ved lov nr. 352 af 14. maj 1992 om ændring af forskellige uddannelseslove m.m. og reguleret ved Sundhedsstyrelsens »retningslinier for uddannelse af radiografer«. Endelig er de grafiske uddannelser ved Den Grafiske Højskole reguleret ved en bekendtgørelse, der er hjemlet i lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., som er ændret ved lov nr. 903 af 16. december 1998.

Fælles for de mellemlange videregående uddannelser, der ikke har en egentlig uddannelseslov, er, at hjemmelsloven giver en meget generel bemyndigelse til ministeren, hvorimod de egentlige uddannelseslove indeholder bestemmelser om uddannelsens formål, indholdsmæssige rammer, bemyndigelser for ministeren til at fastsætte regler om lærerkvalifikationer og om efter- og videreuddannelse, dimensionering af uddannelserne, merit, rådgivningsstruktur og bemyndigelse til at fravige loven med henblik på forsøgs- og udviklingsarbejde.

Med henblik på at præcisere hvilke bemyndigelser undervisningsministeren har i medfør af lovforslaget om de mellemlange videregående uddannelser, er der som i de egentlige uddannelseslove indsat en række bestemmelser om

- uddannelsernes formål
- bemyndigelse af ministeren til at dimensionere uddannelserne
- bemyndigelse af ministeren til at godkende uddannelser til professionsbachelortitel
- bestemmelser om rådgivningsstruktur m.m.
- bemyndigelse af ministeren til at fastsætte regler om merit
- bemyndigelse af ministeren til at fastsætte regler om kvalitetskontrol, herunder censorinstitutionen og
- bemyndigelse af ministeren til at fravige loven.

De egentlige uddannelseslove om mellemlange videregående uddannelser opretholdes på baggrund af disse områders særlige tradition for særskilt og meget tæt lovregulering. Disse uddannelser med særskilte uddannelseslove vil i fremtiden være omfattet af lovforslaget om mellemlange videregående uddannelser med hensyn til placering og indpasning i det samlede uddannelsessystem af mellemlange videregående uddannelser, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 2, og bestemmelserne om professionsbachelortitel, rådgivningsstruktur, meritoverførselssystem og regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende. Selve udbudet m.v. af disse uddannelser vil derimod fortsat ske med hjemmel i de særskilte uddannelseslove.

I forbindelse med godkendelse af et forslag til en ny sundhedsuddannelsesreform for de mellemlange videregående sundhedsuddannelser forventes udarbejdet nye uddannelsesbekendtgørelser med hjemmel i loven om de mellemlange videregående uddannelser og de respektive autorisationslove hørende under Sundhedsministeriet.

Lov om statens overtagelse af de sociale højskoler i København, Århus, Odense og Esbjerg og lov om teknika forventes ophævet i forbindelse med ophævelse af de respektive institutionslove og institutionernes overgang til CVU'er. Hjemlen til udbud af uddannelser efter de nævnte love vil blive loven om mellemlange videregående uddannelser.

Regelgrundlaget for journalistuddannelsen ved Danmarks Journalisthøjskole og de grafiske uddannelser ved Den Grafiske Højskole opretholdes indtil videre. Disse uddannelser vil blive omfattet af loven om de mellemlange videregående uddannelser med hensyn til placering og indpasning i det samlede uddannelsessystem af mellemlange videregående uddannelser og bestemmelserne om professionsbachelortitel, rådgivningsstruktur, meritoverførselssystem og regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

I lovforslaget er indsat en kompetence for undervisningsministeren til at beslutte, at f. eks. erhvervsproglige bacheloruddannelser og erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser og bygningskonstruktøruddannelsen, (sidstnævnte er i dag omfattet af lov nr. 1115 af 29. december 1997 om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser)) vil blive omfattet af loven, selvom uddannelserne er uden praktik.

Efter almindelige lovforklørningsprincipper vil lov om mellemlange videregående uddannelser finde anvendelse for de eksisterende mellemlange videregående uddannelser i det omfang, der ikke i lovgivningen for de enkelte uddannelser er fastsat bestemmelser, der afviger fra denne lov.

4. Professionsbachelortitlen

Det er en selvstændig uddannelsespolitisk målsætning at indføre et professionsbachelorniveau for visse mellemlange videregående uddannelser. Dette niveau vil være med til at øge uddannelsernes attraktivitet og forbedre dimittendernes muligheder - både for så vidt angår anerkendelse på arbejdsmarkedet og muligheder for videreuddannelse. Det er f. eks. forventningen, at en professionsbachelortitel vil kunne afhjælpe de problemer, dimittender med ergo- og fysioterapeutud-

dannelser i dag har i forhold til videreuddannelse i udlandet og anerkendelse på arbejdsmarkedet i udlandet.

Professionsbachelortitlen er således dels et kvalitetsstempel, dels en niveaugivelse af betydning for efter- og videreuddannelse såvel herhjemme som i udlandet. En lov om mellemlange videregående uddannelser vil være den mest hensigtsmæssige ramme for en sådan titel. Lovforslaget giver hjemmel til en nærmere fastlæggelse af, hvorledes professionsbachelortitlen opnås.

Det er forventningen, at de fleste mellemlange videregående uddannelser ret hurtigt vil kunne godkendes til at give dimittenderne professionsbachelortitlen. For de mellemlange videregående sundhedsuddannelser forudsætter dette dog, at den planlagte sundhedsuddannelsesreform gennemføres forinden.

Professionsbachelorniveauet fastlægges med udgangspunkt i beskrivelsen af de mellemlange videregående uddannelsers ramme. I kravene til professionsbachelorniveauet indgår det, at undervisningens vidgrundlag skal være på højt niveau karakteriseret ved

- nem og hurtig inddragelse af viden om centrale tendenser i professionen (professionsbasering)
- undervisning baseret på egne forsøgs- og udviklingsarbejder (udviklingsbasering) og
- nem og hurtig inddragelse af viden om forskning og forskningsresultater inden for uddannelsens fagområde (forskningstilknytning).

Disse tre karakteristika spiller sammen med de krav, der vil blive stillet til sektorens nye institutionsform, Centre for Videregående Uddannelse, men professionsbachelortitlen vil ikke blive forbeholdt mellemlange videregående uddannelser, der bliver udbudt på et center for videregående uddannelser. Omvendt vil udbud af en mellemlang videregående uddannelse, der fører frem til en professionsbachelortitel, stille krav om, at institutionen honorerer de krav til uddannelsens vidgrundlag, der fremgår af den enkelte uddannelsesbekendtgørelse.

I denne sammenhæng indgår også, at praktikkens indhold og tilrettelæggelse skal

- skabe sammenhæng mellem erfaringsdannelse og teoridannelse og
- føre til udveksling af viden, færdigheder og værdier mellem uddannelse og profession.

Nye mellemlange videregående uddannelser skal udvikles på professionsbachelorniveau med udgangspunkt i kriterierne herfor. Specielt de nye centre for videregående uddannelse får en opgave i løbende at vurdere behovet for udvikling af nye uddannelser in-

den for kendte og nye fag- og erhvervsområder og nye kombinationsmuligheder/kombinationsuddannelser.

5. Rådgivningsstruktur

Den nuværende rådgivningsstruktur inden for de videregående uddannelser omfatter følgende råd og udvalg:

- *Uddannelsesrådene og Uddannelsesrådenes Formandskollegium*, som beskæftiger sig med alle videregående uddannelser inden for Undervisningsministeriets område
- *Seminarierådene* på henholdsvis læreruddannelsesområdet og pædagoguddannelsesområdet, hvis rådgivningsopgave retter sig specifikt mod de pågældende uddannelser og
- *Rådet for de korte videregående uddannelser* (Erhvervsakademirådet), som yder rådgivning på tværs af de korte videregående uddannelser. Med hjemmel i lov om korte videregående uddannelser er desuden nedsat et antal paritetisk sammensatte udvalg, der rådgiver om én eller flere uddannelser inden for KVU-området.

Med forslag til lov om mellemlange videregående uddannelser foreslås oprettet et *Råd for de mellemlange videregående uddannelser*, der kan rådgive undervisningsministeren på tværs af de mellemlange videregående uddannelser. Rådet for de mellemlange videregående uddannelser vil blive sammensat af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, repræsentanter for uddannelsesrådene, studenterrepræsentanter og et antal uafhængige medlemmer.

Lov om uddannelse af lærere og lov om uddannelse af pædagoger opretholdes, jf. ovenfor afsnit 3, i deres nuværende form ved siden af lov om mellemlange videregående uddannelser, og som følge heraf opretholdes også de seminarieråd, der rådgiver undervisningsministeren på henholdsvis læreruddannelsesområdet og pædagoguddannelsesområdet. Af hensyn til den faglige rådgivning vedrørende de videregående uddannelser er der desuden behov for at bevare rådgivningssammenhængen med uddannelsesrådene for de videregående uddannelser. Uddannelsesrådene vil fortsat yde rådgivning om de mellemlange videregående uddannelsers placering og sammenhæng i det samlede billede af videregående uddannelser.

Det er hensigten, at undervisningsministeren inden for de nærmeste år vil fremsætte et lovforslag, der fastlægger en ny samlet rådgivningsstruktur for hele det videregående uddannelsesområde, herunder uddannelserne, der udbydes i den universitære sektor.

6. Sammenhæng, merit og videreuddannelse

De mellemlange videregående uddannelser skal være selvstændige afrundede uddannelser, og de skal også være uddannelser, der har gode videreuddannelsesmuligheder knyttet til sig. Derfor skal der skabes gode meritmuligheder og fastlægges hensigtsmæssige adgangsveje i forhold til relevante videreuddannelser, som kan medvirke til personlig og professionsmæssig udvikling. Gode og tydelige videreuddannelsesmuligheder er en del af en uddannelses attraktivitet, og tilrettelæggelsen af en vej igennem til højeste niveau fra de mellemlange videregående uddannelser vil være med til at øge denne attraktivitet. Personer med en mellemlang videregående uddannelse skal primært videreuddannes inden for deres profession, så tidligere kompetenceopbygning udnyttes, og så videreuddannelsesindsatsen også kommer professionerne til gode.

Den almindelige videreuddannelsesvej for personer med en mellemlang videregående uddannelse vil derfor være videreuddannelsessystemet for voksne. Videreuddannelsessystemet for voksne er netop karakteriseret ved at tilbyde særligt tilrettelagte deltidsuddannelser for voksne i erhverv, og et par års erhvervs erfaring er en forudsætning for at blive optaget på uddan-

nelserne. Denne praksiserfaring skaber det nødvendige afsæt for og samspil med undervisningen.

I det ordinære videregående uddannelsessystem vil de lange forskningsbaserede uddannelser spille en vis rolle som videreuddannelsesmulighed for de mellemlange videregående uddannelser. Adgang til universiteternes ordinære uddannelser skal dog især være en mulighed for personer, der ønsker at justere eller ændre deres faglige profil. Samspillet med universitetssektoren om videreuddannelse vil derfor primært skulle koncentreres om at udvikle relevante diplom- og masteruddannelser og i enkelte tilfælde særligt tilrettelagte tværfaglige kandidatuddannelser, som kan give en samlet overbygning for et helt uddannelsesområde på samme måde, som det f.eks. er sket med de nye tværfaglige kandidatuddannelser inden for det sundhedsfaglige område.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget har ingen erhvervs- eller miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

B. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovforslaget omfatter eksisterende mellemlange videregående uddannelser (MVU) og nye mellemlange videregående uddannelser oprettet under Undervisningsministeriet inden for de pædagogiske, socialfaglige, tekniske, sundhedsfaglige, merkantile, serviceorienterede, IT-rettede, kommunikative og mediefag-

lige uddannelsesområder under Undervisningsministeriet, jf. § 2.

Formålet med lovforslaget er at placere de mellemlange videregående uddannelser tydeligt i uddannelsesbilledet og skabe overskuelighed, konsekvens og sammenhæng disse uddannelser imellem og i forhold til det samlede videregående uddannelsessystem.

En samlet uddannelseslov medvirker samtidig til at skabe et ligeværdigt udgangspunkt for samling af for-

skellige mellemlange videregående uddannelser inden for samme institutionelle ramme. Lovforslaget om mellemlange videregående uddannelser understøtter således lovforslaget om Centre for Videregående Uddannelse (CVU).

Formålet med hele lovkomplekset, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 1, er desuden at fremme fornyelse af den mellemlange videregående uddannelsessektor. Ved at skabe fælles rammer for og et fælles niveau i MVU-uddannelserne forbedres mulighederne for fornyelse af eksisterende uddannelser og udvikling af nye MVU-uddannelser. Nye uddannelser vil f.eks. være:

- Uddannelser, der udfylder »kompetencehuller« mellem eksisterende erhverv og professioner
- Uddannelser, der sigter på nye kompetencer og ansvarsniveauer på arbejdsmarkedet
- Uddannelser, der understøtter udvikling af nationale styrkepositioner.

I forbindelse med, at der skabes et nationalt kompetenceløft for hele den mellemlange videregående uddannelsessektor og for at styrke disse uddannelsers placering i det samlede uddannelsessystem, indføres en professionsbachelortitel. Om betingelser for godkendelse af professionsbachelortitlen henvises til § 7 og bemærkninger hertil.

Til § 2

I forslaget § 2 fastsættes betingelserne for at være omfattet af lovforslaget.

Uddannelserne er erhvervsrettede og praksisnære videregående uddannelser, som er udviklet i tæt tilknytning til det arbejdsmarked, de uddanner til. Der er tale om uddannelser med et højt fagligt niveau, der samtidig udvikler de studerendes personlige kvalifikationer.

De mellemlange videregående uddannelser vil ud over undervisning også skulle indfri forventninger fra det omgivende samfund, dvs. både den offentlige og den private sektor. Danmarks erhvervsstruktur er domineret af små og mellemstore virksomheder spredt ud over hele landet. Små og mellemstore virksomheder anvender sjældent forskningsinstitutioner som primær kilde til ny viden. Et tæt samspil mellem disse virksomheder og de praksisnære mellemlange videregående uddannelser vil kunne medvirke til en højnelse af kvaliteten begge steder.

De mellemlange videregående uddannelser er desuden karakteriseret ved, at uddannelserne skal kombinere teori og praktik, således at de studerendes erfaringer fra praktikken inddrages i undervisningen. For at styrke sammenhængen mellem teori og praktik skal

der udvikles nye praktikformer, som kan supplere, justere eller erstatte de eksisterende, hvor dette er nødvendigt.

Netop ved at være professionsorienterede og praksisnære uddannelser, der alle rummer en kombination af teori og praktik, adskiller de mellemlange videregående uddannelser sig fra universitetsuddannelserne.

Til stk. 2.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan efter undervisningsministerens beslutning handelshøjskoleafdelingernes erhvervsproglige og erhvervsøkonomiske bacheloruddannelser blive omfattet af loven, selv om der ikke er praktik i uddannelserne. Uddannelserne henregnes i dag blandt de eksisterende mellemlange videregående uddannelser under Undervisningsministeriet. Bestemmelsen rummer også mulighed for, at undervisningsministeren kan beslutte, at f.eks. bygningskonstruktøruddannelsen, der i dag udbydes med hjemmel i lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser) og er uden praktik, skal omfattes af loven.

Til § 3

Uddannelsernes særlige profil, herunder de færdiguddannedes kombination af teoretiske og praktiske kvalifikationer på et højt fagligt niveau, vil kunne medvirke til en hurtig og direkte formidling af den nyeste viden til samfundet.

Mellemlange videregående uddannelser, der indgår i Centre for Videregående Uddannelse, vil endvidere medvirke til at skabe større og bredere faglige miljøer, som kan danne grundlag for en udvikling- og videncenterfunktion i forhold til både profession og region.

Mellemlange videregående uddannelser er selvstændige uddannelser med et direkte erhvervsigte, men samtidig er det, som det fremgår af forslaget *stk. 2*, vigtigt, at der skabes mulighed for, at færdiguddannede fra denne uddannelsessektor får mulighed for fortsat personlig og professionsmæssig udvikling. Personer med mellemlange videregående uddannelser skal primært uddanne sig inden for deres profession, så tidligere erhvervet kompetence kommer professionen til gode. Den helt overvejende videreuddannelsesmulighed vil derfor være via videreuddannelsessystemet for voksne, mens adgang til universiteternes ordinære uddannelser vil være en mulighed for de relativt få, som har behov for kompetence på kandidatniveau.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* placeres demokrati som bærende værdi tydeligt i formålet. Bestemmelsen tydeliggør, at opnåelse af demokratisk kompetence - styrkelse af interesse for og aktiv medvirken i et demokratisk samfund - skal indgå i formå-

let med undervisningsforløb inden for de mellemlange videregående uddannelser og dermed ansvarliggøre den enkelte studerende som en nødvendig overordnet ramme for det repræsentative demokrati på uddannelsesinstitutioner.

Til § 4

At mellemlange videregående uddannelser skal have en varighed af mellem 3 og 4 år er med til at definere uddannelserne og deres afgangsniveau, og det er ikke hensigten, at lovforslaget om mellemlange videregående uddannelser skal harmonisere uddannelseslængden. Den varighed, der er fastsat for den enkelte uddannelse, omfatter såvel teori som praktik. Det samlede videregående uddannelsessystem skal også fortsat bestå af tre selvstændige og indbyrdes relaterede uddannelsesniveauer: de korte, de mellemlange og de lange videregående uddannelser. Uddannelser på disse niveauer skal ikke gøres ens, men være ligeværdige, attraktive uddannelsesniveauer i forhold til hvert funktionsområde.

Samfundets interesse i et fleksibelt og sammenhængende uddannelsessystem forudsætter øget institutionelt samarbejde om merit og fleksibilitet samt øget gennemskuelig, og det er derfor hensigten at indføre det fælleseuropæiske pointsystem European Credit Transfer System (ECTS-systemet oprettet under EUs uddannelsesprogram ERASMUS) på alle videregående uddannelser - såvel ordinære uddannelser, som diplom- og masteruddannelser, der udgør de øverste niveauer i den påtænkte lovgivning om videreuddannelsessystemet for voksne. En pointsætning efter samme princip for såvel alle ordinære videregående uddannelser som videreuddannelsesudbud i videreuddannelsessystemet for voksne vil være et væsentligt redskab til at lette sammenligningerne mellem uddannelserne og dermed lette meritvurderinger, nationalt og internationalt. ECTS-point er en værdi, der tillægges kursusenheder med henblik på at beskrive den arbejdsindsats fra den studerendes side, som kræves for at gennemføre dem. ECTS-systemet er allerede indført på en række ordinære uddannelser, mens indførelse inden for videreuddannelsesområdet vil blive dækket af den nævnte lovgivning om et videreuddannelsessystem for voksne. Indførelsen af ECTS-systemet forventes ikke at ville medføre en stigende modulisering (opdeling i moduler) af de mellemlange videregående uddannelser. Erhvervelse af en mellemlang videregående uddannelse vil fortsat forudsætte en indbyrdes sammenhæng mellem gennemførte fag og faglig progression i uddannelsesforløbet.

Til § 5

Forslagets bestemmelse i *stk. 1* giver undervisningsministeren hjemmel til at udstede nærmere regler om uddannelserne og om adgangskrav, indskrivning og orlov. Undervisningsministeren har med fremsættelsen af lovforslaget ønsket at fastlægge fælles rammer for de mellemlange videregående uddannelser. Bestemmelsen tager sigte på både nye uddannelser og eksisterende uddannelser, der mister deres lovhjemmel ved ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. Bestemmelsen skal danne hjemmel for udstedelse af uddannelsesbekendtgørelser for de eksisterende mellemlange videregående uddannelser: sociale uddannelser, ingeniøruddannelser, sundhedsuddannelserne efter gennemførelse af en ny reform samt for nye mellemlange videregående uddannelser. Det er hensigten at videreføre de nuværende mål- og rammestyringsprincipper. Uddannelsesbekendtgørelser for de eksisterende mellemlange videregående uddannelser er mere homogene end hjemmelslovene. Bekendtgørelserne indeholder som minimum alle kapitler om: uddannelsens formål og struktur, uddannelsens indhold, eksamen, studieordning og ikrafttrædelse samt overgangsbestemmelser. Det forventes, at dette også vil være gældende for nye uddannelsesbekendtgørelser.

Inden for det mellemlange sundhedsuddannelsesområde er hjemlen til at udstede regler om uddannelserne i forskellige af Sundhedsministeriets professionslove, jf. almindelige bemærkninger pkt. 3. Mellemlange videregående uddannelser. Med vedtagelsen af den foreslåede lov om de mellemlange videregående uddannelser vil uddannelsesbekendtgørelser på det mellemlange videregående sundhedsuddannelsesområde blive udstedt med hjemmel i denne lov og i den pågældende autorisations-(professionslov) under Sundhedsministeriet, f. eks. sygeplejerskeloven eller terapiassistentloven.

Samtidig videreføres efter forslaget den centrale godkendelse af de respektive uddannelsesinstitutioners studieordninger, blandt andet således at studieordninger for de autorisationsgivende sundhedsuddannelser, via Undervisningsministeriet, sendes til faglig udtalelse i Sundhedsstyrelsen, jf. § 1, stk. 4, i lov om sygeplejersker, § 1, stk. 5, i lov om jordemødre, og § 19 i lov nr. 352 af 14. maj 1992 om ændring af forskellige uddannelseslove m.m. (terapiassistentloven). Efter disse fastsættes bestemmelser om uddannelserne af undervisningsministeren efter forhandling med sundhedsministeren.

For de øvrige eksisterende mellemlange videregående uddannelser vil de enkelte gældende uddannel-

seslove fortsat være hjemmel for udstedelse af uddannelsesregler. De gældende uddannelseslove vil fortsat være i kraft og kan kun ophæves ved lov. Gældende uddannelsesbekendtgørelser for eksisterende mellemlange videregående uddannelser skal ikke ændres som følge af en vedtagelse af den foreslåede lov om mellemlange videregående uddannelser.

Forholdet mellem teori og praksis og forholdet mellem praktikkens indhold og tilrettelæggelse kan variere og skal tage udgangspunkt i de enkelte professioners erhvervsforhold og kompetencebehov. Flere uddannelsesevalueringer har peget på problemer i tilrettelæggelsen af mellemlange videregående uddannelsers praktik. Udgangspunktet er, at praktik og teori er ligeværdige elementer i de mellemlange videregående uddannelser, og at uddannelsernes kvalitet skal sikres gennem hele uddannelsen, det vil sige også i praktikkedelen.

Adgangsniveauet til de mellemlange videregående uddannelser skal ligesom i dag være en gymnasial uddannelse eller et antal bestemte gymnasiale fag, jf. forslaget § 2.

I lovforslaget er indsat en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler, der sikrer de studerendes indflydelse på uddannelsernes tilrettelæggelse på centralt niveau. Bestemmelsen tænkes anvendt i de tilfælde, hvor Undervisningsministeriets lovgivning ikke indeholder bestemmelser om de studerendes indflydelse på uddannelserne eller undervisningens tilrettelæggelse.

I lov nr. 290 af 12. maj 1999 om Danmarks Evalueringsinstitut er der indsat en hjemmel i § 10, stk. 2, til på tværs af uddannelsesområder at udstede generelle regler om kvalitetsudvikling, herunder lærer kvalifikationer. Det forventes, at der skal udstedes en bekendtgørelse om kvalitetsudvikling på tværs af de mellemlange videregående uddannelser.

Ifølge den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan ministeren fastsætte regler om de studerendes tilstedeværelsespligt på mellemlange videregående uddannelser. I dag er der fastsat regler om møde- og deltagerpligt på en række af disse uddannelser, f. eks. på læreruddannelsen og på pædagoguddannelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* kan ministeren fastsætte regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende. Det drejer sig om advarsler, midlertidige og varige bortvisninger. Baggrunden for forslaget er, at der i forbindelse med nogle klagesager er rejst tvivl om hjemlen til at give studerende advarsler og at bortvise dem fra institutionen. Det vil være yderst sjældent, at bortvisning vil kunne finde sted. Der er på universitetsområdet en bestemmelse

om adgang til at fastsætte regler om disciplinære foranstaltninger.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* gøres det bl.a. muligt at begrænse optagelse på uddannelser, hvis det af samfundsmæssige grunde er ønskeligt. Bestemmelsen gør det ligeledes muligt at fastsætte en nedre grænse for optage med henblik på at sikre bæredygtige faglige miljøer og dermed forudsætninger for, at uddannelserne er på et højt fagligt niveau.

Der tilsigtes ikke ændringer i den hidtidige praksis for dimensionering på sygeplejerskeområdet.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* giver ministeren hjemmel til at fastsætte regler om løbende kvalitetskontrol, herunder regler for censorinstitutionen.

Til § 6

Ifølge den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* træffer ministeren afgørelse om, hvilke uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de enkelte uddannelser. Det er således tanken, at institutionerne først kan udbyde en uddannelse efter en konkret godkendelse. Det forventes, at det nye råd, jf. forslaget § 8, vil blive inddraget i, hvilke generelle kriterier der vil blive lagt vægt på ved godkendelser efter § 6, stk. 1.

Denne fremgangsmåde agtes kun anvendt ved fremtidige godkendelser, jf. forslaget § 12, stk. 2, således at allerede meddelte godkendelser bevarer deres gyldighed, medmindre betingelserne for tilbagekaldelse skulle indtræffe, jf. *stk. 2*.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* tager bl.a. højde for en situation, hvor en institution måtte have udspillet sin rolle i forhold til den enkelte uddannelse og derfor ikke længere findes at kunne udbyde uddannelsen. Det kan f. eks. være, hvis kapaciteten på det pågældende område væsentligt overstiger efterspørgslen efter uddannelsen. Godkendelsen kan ligeledes tilbagekaldes, hvis institutionen ikke overholder uddannelsesregler.

Om den enkelte uddannelsesinstitution har den nødvendige kvalitet til, at institutionen kan bevare godkendelsen til at udbyde uddannelsen, jf. forslaget *stk. 3*, vurderes konkret med udgangspunkt i bl.a. kvalitetsvurderinger. Den foreslåede bemyndigelse skal give undervisningsministeren adgang til at iværksætte en evaluering af en uddannelse ved en enkelt uddannelsesinstitution, give påbud og, i tilfælde af at institutionen ikke efterkommer påbudet, at kunne tilbagekalde institutionens godkendelse til at udbyde uddannelsen. Kun ved ordinære evalueringer af uddannelser og undervisning har ministeren i medfør af § 2 sammenholdt med §§ 10 og 11 i lov nr. 290 af 12. maj

1999 om Danmarks Evalueringsinstitut sanktionsmuligheder efter samme lov.

Til § 7

For en generel redegørelse for baggrunden for professionsbachelorgradens indførelse henvises til afsnit 4 i de almindelige bemærkninger.

Professionsbachelortitlen skal markere, at visse mellemlange videregående uddannelser er på niveau med universiteternes bacheloruddannelser, men samtidig er forskellige fra disse i kraft af, at de mellemlange videregående uddannelser har professionsbaseret og praksisnærhed som væsentligste karakteristika.

Det foreslåede *stk. 1* bemyndiger undervisningsministeren til at træffe afgørelse, om en mellemlang videregående uddannelse kan godkendes til at give dimittenderne ret til benævne sig som professionsbachelor. Undervisningsministerens afgørelse træffes på baggrund af en vurdering af bl.a. uddannelsernes formål, adgang, indhold, struktur og længde, lærernes kvalifikationer samt uddannelsens professionsbaseret, forskningstilknytning og udviklingsbaseret. Det betyder, at der vil være tale om en afgørelse, der tager udgangspunkt i, hvordan uddannelserne ser ud, og hvilke rammer der gælder for uddannelserne på det tidspunkt, hvor afgørelsen skal træffes. Godkendes en mellemlang videregående uddannelse til professionsbachelor, omfatter godkendelsen samtlige uddannelsesinstitutioner, der på det tidspunkt udbyder uddannelsen.

Afgørende for, hvilke personer der kan få ret til at benævne sig professionsbachelor, vil være, om de er uddannet efter de regler og under de rammer, der er gældende for uddannelsen på det tidspunkt, hvor uddannelsen godkendes til at give dimittenderne ret til benævne sig professionsbachelor.

Bestemmelsen i forslagens *stk. 2* angiver, hvilke kvalifikationer og kompetencer de studerende skal opnå på professionsbachelorniveau. I forhold til professionsbachelorernes videreuddannelsesmuligheder skal den normale videreuddannelsesvej for disse være videreuddannelsessystemet for voksne. Ved udarbejdelsen af bekendtgørelser for nye diplom- og masteruddannelser og ved ændring af eksisterende bekendtgørelser for diplom- og masteruddannelser skal det sikres, at professionsbachelor får direkte adgang til relevante diplom- og masteruddannelser. I det ordinære videreuddannelsessystem vil universiteternes kandidatuddannelser dog også spille en vis rolle som videreuddannelsesmulighed for professionsbachelor primært i form af særligt tilrettelagte tværfaglige kandidatuddannelser, som kan give en samlet overbyg-

ning for et helt uddannelsesområde. Det er generelt forventningen, at professionsbachelorgraden og det dermed forbundne kvalitetsløft vil kunne reducere behovet for brobygningsforløb og suppleringskurser mellem mellemlange videregående uddannelser og universiteternes kandidatuddannelser. Dette behov vil dog altid afhænge af den faglige sammenhæng og muligheden for faglig progression mellem grunduddannelsen og videreuddannelsesniveaet.

Det foreslåede *stk. 3* bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om professionsbachelortitlen. Bl.a. med henblik på at gøre de mellemlange videregående uddannelser mere attraktive og for at forbedre uddannelsernes mulighed for anerkendelse i udlandet er det en selvstændig politisk målsætning at indføre en professionsbachelor for mellemlange videregående uddannelser. Reglerne herom, der nærmere skal fastlægge professionsbachelorniveaet samt beskrive procedure og kriterier for godkendelse til professionsbachelortitlen, udarbejdes efter drøftelse med uddannelsesinstitutionerne og interessenterne i forhold til de mellemlange videregående uddannelser.

Til § 8

Det nye råd tænkes sammensat af en formand og indtil 21 andre medlemmer med tilknytning til uddannelserne. Rådet skal bestå af mindst 13 medlemmer.

Ud over formanden, der udpeges af ministeren, skal rådet bestå af 5 medlemmer, der udpeges efter indstilling fra arbejdstagerorganisationer, samt af 5 medlemmer, der udpeges efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening og de kommunale arbejdsgivere. Undervisningsministeren kan herudover udpege indtil 11 medlemmer, herunder repræsentation for de studerende på området.

Af hensyn til det samlede uddannelsesbillede inden for de videregående uddannelser er der behov for at bevare rådgivningssammenhængen med uddannelsesrådene for de videregående uddannelser, som også repræsenterer brugerne af de færdiguddannede. Uddannelsesrådene forudsættes derfor at blive repræsenteret i det nye råd, samtidig med at de fortsat yder rådgivning om de mellemlange videregående uddannelsers placering og sammenhæng i det samlede billede af videregående uddannelser.

Efter forslagens *stk. 2* finder bestemmelserne i lovgivningen om ligestilling mellem kønnene anvendelse.

Efter lovforslagets *stk. 3* får ministeren bemyndigelse til at beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer, hvis de udpegningsberettigede

organisationer ikke foretager udpegning i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte bestemmelser.

Efter forslaget *stk. 4* kan rådet træde i funktion på eget initiativ eller på anmodning fra ministeren.

Det vil være naturligt, at rådgivningskompetencen, jf. forslaget § 9, 2. pkt., bringes i anvendelse, når der fastsættes regler om kvalitetsudvikling og -kontrol og fastlægges, hvilke generelle kriterier der vil blive lagt vægt på ved godkendelser efter forslaget § 6, stk. 1.

Til § 9

Rådet for de mellemlange videregående uddannelser skal rådgive ministeren i tværgående spørgsmål om de mellemlange videregående uddannelser.

Af § 9, 2. pkt. fremgår de områder på overordnet niveau, som rådet afgiver indstilling om. Sigtet med bestemmelsen er, at ministeren får en kvalificeret rådgivning om det offentlige og private arbejdsmarkeds konkrete uddannelsesbehov set i sammenhæng med den eksisterende uddannelsesdækning, og at ministeriet og rådet samvirker i en løbende udviklingsproces.

Til § 10

Bestemmelsen omhandler finansieringen af en ny mellemlang videregående uddannelse.

Finansieringen af eksisterende mellemlange videregående uddannelser følger de hidtidige regler.

En ny mellemlang videregående uddannelse etableret ved et CVU omfattes af reglerne i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.

Til § 11

Efter forslaget bestemmelse i *stk. 1* er kun klager over retlige spørgsmål omfattet af en klageadgang til ministeren. Ved retlige spørgsmål tænkes først og fremmest på forvaltningsretlige spørgsmål og spørgsmål vedrørende uddannelsesreglerne.

Efter *stk. 2* bemyndiges ministeren til at oprette et særligt ankenævn til behandling af eksamensklager.

Ankenævnet vil være sammensat af repræsentanter for censorer, lærere og studerende.

Efter *stk. 3* kan klager over retlige spørgsmål fra en studerende altid indbringes for ministeren.

Til § 12

Efter forslaget træder loven i kraft samme dato som lovforslaget om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. og en række andre love (Etablering af sektor for Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er)).

I medfør af CVU-lovforslaget er det foreslået, at undervisningsministeren kan ophæve lov om teknika, jf. lovbekendtgørelse nr. 865 af 27. september 1996, og lov om statens overtagelse af de sociale højskoler i København, Århus, Odense og Esbjerg, jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 29. juli 1992.

I lovforslaget om CVU'er vil der endvidere blive foreslået en bestemmelse om, at regler udstedt i medfør af de nævnte love vil forblive i kraft, indtil de ophæves ved lov eller afløses af nye regler udstedt i medfør af denne lov (MVU-loven).

I lov om handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger, jf. lovbekendtgørelse nr. 864 af 27. september 1996, foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter tilsynsbestemmelsen også skal gælde for handelshøjskoleafdelinger, der overgår til godkendelse efter lov nr. 311 af 24. april 1996 om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., som ændret ved lov nr. 903 af 16. december 1998. Hvis en handelshøjskoleafdeling godkendes til at indgå i en CVU-dannelse efter det foreslåede kapitel 7a, vil det pågældende CVU i henhold til den foreslåede bestemmelse ikke være underlagt et tilsyn.

Til § 13

Lov om mellemlange videregående uddannelser foreslås omfattet af lov om Danmarks Evalueringsinstitut.